



STANDARDBESTEMMELSER FOR RAMMEAVTALER OM VAREKJØP

1 KONTRAKTENS DOKUMENTER OG RANGORDNING

1.1 Kontraktens dokumenter

Kontrakten består av følgende dokumenter:

- Avtaledokumentet
- Standardbestemmelser for rammeavtaler om varekjøp (dette dokumentet, heretter omtalt som «standardbestemmelsene»)
- Bilag 1: Oppdragsgivers kravspesifikasjon
- Bilag 2: Leverandørens løsningsbeskrivelse
- Bilag 3: Priser og administrative bestemmelser
- Bilag 4: Endringer i standardbestemmelsene
- Bilag 5: Ethiske bestemmelser

1.2 Rangordning

Endringer i standardbestemmelsene skal samles i bilag 4, med mindre standardbestemmelsene henviser slike endringer til et annet bilag.

Ved motstrid skal følgende tolkningsprinsipper legges til grunn:

1. Avtaledokumentet går foran alle andre dokumenter.
2. Standardbestemmelsene går foran bilagene.
3. Bilag 1 går foran de øvrige bilagene.
4. I den utstrekning det fremgår klart og utvetydig hvilket punkt eller hvilke punkter som er endret, erstattet eller gjort tillegg til, skal følgende motstridprinsipper gjelde:
 - a) Bilag 2 går foran bilag 1.
 - b) Bilag 4 går foran standardbestemmelsene.
 - c) Hvis standardbestemmelsene henviser endringer til et annet bilag enn bilag 4, går slike endringer foran standardbestemmelsene.

Der ikke annet er bestemt, går bilag med lavere nummerering foran bilag med høyere nummerering ved motstrid. For øvrig gjelder prinsippet om at spesielle bestemmelser går foran generelle, og prinsippet om at nyere bestemmelser går foran eldre.

2 KONTRAKTENS VARIGHET

Kontraktens varighet fremgår av avtaledokumentet.

Oppdragsgiver kan forlenge avtalen dersom dette fremgår av avtaledokumentet. Forlengelse skal skje med minimum tre måneders skriftlig varsel før utløpet av inneværende kontraktsperiode.

3 DEFINISJONER

«Partene»: Oppdragsgiveren og leverandøren som angitt i avtaledokumentet

«Kontrakten»: Dokumentene som angitt i punkt 1.1

«Kontraksobjektet»: Det som til enhver tid inngår i det enkelte avrop

4 PARTENES REPRESENTANTER

Hver av partene skal ved inngåelsen av kontrakten oppnevne en representant som er bemyndiget til å opptre på vegne av partene i saker som angår kontrakten. Bemyndiget representant for partene fremgår av avtaledokumentet.

5 PRIS OG BETALINGSBETINGELSER

5.1 Pris

Pris og eventuelle andre kostnadselementer i bilag 3 utgjør oppdragsgiverens fulle og hele betalingsforpliktelser under denne kontrakten.

Alle priser er oppgitt i norske kroner eksklusive merverdiavgift, men inklusive toll og eventuelle andre skatter og avgifter, med mindre noe annet fremgår av bilag 3.

5.2 Utlegg og reiser

Utlegg dekkes bare i den grad det er avtalt. Reise- og diettkostnader dekkes etter statens gjeldende satser, dersom ikke annet er avtalt i bilag 3. Reisetid faktureres ikke, dersom det ikke er særskilt avtalt i bilag 3.

5.3 Prisendring

Prisene kan endres i den utstrekning regler eller vedtak for offentlige avgifter endres med virkning for leverandørens vederlag eller kostnader. Ut over dette er prisene faste og kan ikke endres med mindre noe annet fremgår av bilag 3.

6 FAKTURERING

6.1 Faktureringsrutiner

Fakturering skal skje etterskuddsvis hver måned, dersom ikke andre faktureringstidspunkt er avtalt i betalingsplan inntatt i bilag 3.

Fakturering skal skje med 30 kalenderdagers betalingsfrist. Betalingsfristen begynner ikke å løpe før godkjent faktura er mottatt. Som godkjent faktura regnes faktura som gjør det mulig for oppdragsgiver å kontrollere at det som er fakturert er i samsvar med det som er avtalt og de kravene oppdragsgiver har stilt.

6.2 Fakturaformat

Faktura og eventuelle kreditnota og purringer skal sendes på elektronisk handelsformat (EHF) hvis ikke annet er avtalt i bilag 3.

Oppdragsgiver kan stille nærmere krav til innhold i og merking og oppsett av faktura, kreditnota og purringer.

6.3 Overdragelse av fakturaer

Leverandøren kan ikke overdra fakturaer til tredjemann for innkreving uten forutgående skriftlig samtykke fra oppdragsgiveren. Slikt samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn.

7 AVROP PÅ RAMMEAVTALEN

7.1 Hvordan avrop skal skje

Avrop skal skje skriftlig.

Oppdragsgiver kan bestemme at avrop skal skje ved hjelp av et egnet elektronisk bestillingssystem. Dersom dette skal benyttes, har oppdragsgiveren ansvar for å gi leverandøren tilgang til og nødvendig innføring i bruken av bestillingssystemet.

7.2 Hvem som kan gjøre avrop

Avrop kan gjøres av alle som oppdragsgiveren har gitt fullmakt til å gjøre avrop.

Dersom leverandøren er usikker på om en person har fullmakt til å gjøre avrop, plikter han å undersøke med oppdragsgiveren.

Dersom avrop er gjort av en person uten fullmakt til å gjøre avrop, og leverandøren skjønnte eller burde ha skjønnt at slik fullmakt manglet, skal avropet annulleres slik at oppdragsgiveren blir stilt som om avropet ikke var skjedd. For slike forhold bærer leverandøren alle kostnader.

8 LEVERANDØRENS PLIKTER

8.1 Kontraktobjektets egenskaper

Kontraktobjektet skal være i samsvar med de kravene til art, mengde, kvalitet, andre egenskaper og innpakning som følger av kontrakten.

Dersom ikke annet er kontraktfestet, skal kontraktobjektet:

- passer for de formål som tilsvarende ting vanligvis brukes til
- passer for et bestemt formål som leverandøren var eller måtte være kjent med da kontrakten ble inngått, unntatt når forholdene viser at oppdragsgiveren for så vidt ikke bygget på leverandørens sakkunnskap og vurdering eller ikke hadde rimelig grunn til å gjøre det
- ha egenskaper som leverandøren har vist til ved å legge fram prøve, beskrivelse, brosjyre, annonse, modell eller lignende
- være pakket på vanlig eller annen forsvarlig måte som trengs for å bevare og beskytte tingen
- være fri for tredjemannskrav som ikke er beskrevet i kontrakten
- være i overensstemmelse med gjeldende lovgivning, samt leveres med de nødvendige godkjenninger, sertifikater og tillatelser som kreves av offentlig myndighet for at oppdragsgiveren skal kunne bruke kontraktobjektet slik leverandøren er kjent med at det skal brukes
- leveres sammen med produktdatablad, bruksanvisninger, nødvendige sertifikater og lagrings-, drifts- og vedlikeholdsdokumentasjon og eventuelle

andre dokumenter som er avtalt i bilag 1 og 2, eller som er relevante for bruken av varene

8.2 Garanti

Leverandøren har ansvar for alle feil som viser seg ved kontraktobjektet iht. krav i Bilag 1 Vedlegg A8.

Denne garantien gjelder ikke dersom leverandøren kan påvise at feilen skyldes forhold som ligger innenfor oppdragsgiverens kontroll. Leverandøren skal i garantitiden snarest mulig og for egen regning utbedre alle feil som omfattes av garantien.

Bestemmelsen her gjør ingen begrensning i oppdragsgivers adgang til å fremme mangelsanksjoner.

8.3 Levering

Levering skal skje DDP iht. Incoterms 2010 på det leveringsstedet og innen den leveringsfristen som er angitt i bilag 3 med vedlegg.

Levering anses skjedd når varene er mottatt på avtalt sted, dersom ikke noe annet følger av kontrakten.

8.4 Risiko for kontraktobjektet

Risikoen for kontraktobjektet går over fra leverandør til oppdragsgiver på leveringstidspunktet.

8.5 Overføring av eiendomsrett

Leverandøren skal overføre eiendomsretten til kontraktobjektet til oppdragsgiveren på det av de to følgende tidspunkter som først inntreffer:

- Tidspunktet der oppdragsgiveren betaler for kontraktobjektet.
- Tidspunktet der levering anses å ha skjedd.

Enhver del av kontraktobjektet der eiendomsretten er overført til oppdragsgiveren, men som fortsatt er i leverandørens besittelse, skal identifiseres tydelig som oppdragsgiverens eiendom og separeres tilstrekkelig til å unngå mulighet for kreditorstinksjon.

Eiendomsretten til kontraktobjektet overføres fri for salgspant eller lignende forbehold.

8.6 Overføring av dokumenter som representerer kontraktobjektet

Der kontraktobjektet er representert ved dokumenter skal disse leveres sammen med kontraktobjektet, og i alle tilfeller leveres senest ved leveringstidspunktet.

8.7 Bruk av underleverandører

Dersom leverandøren ønsker å bytte underleverandører, krever dette skriftlig forhåndssamtykke fra oppdragsgiveren. Samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn.

Leverandøren kan bare benytte seg av underleverandører for oppfyllelse av sine plikter under kontrakten der slik benyttelse ikke forringer eller truer med å forringe oppfyllelsen.

Alle leverandørens forpliktelser etter kontrakten gjelder også underleverandører. Leverandøren plikter å informere underleverandører om dette. Leverandøren er i alle tilfeller ansvarlig overfor oppdragsgiver for ytelser fra underleverandør som om han stod for ytelsene selv.

8.8 Forsikringer

Leverandøren skal holde kontraktsobjektet dekket av forsikring frem til risikoen går over på oppdragsgiveren.

8.9 Varslingsplikt

Hindres leverandøren fra å oppfylle sine forpliktelser til rett tid, skal han uten ugrunnet opphold gi melding til oppdragsgiver om hindringen og dens virkning på muligheten til å oppfylle. Leverandøren skal kunne dokumentere når og hvordan slik melding ble gitt.

8.10 Reklame, kundepleie m.v.

Leverandøren må innhente forhåndsgodkjenning fra oppdragsgiveren dersom leverandøren for reklameformål eller på annen måte ønsker å gi offentligheten informasjon om kontrakten ut over å oppgi leveransen som generell referanse.

Leverandøren skal ikke tilby oppdragsgiveren eller representanter for oppdragsgiver gaver eller gavelignende varer eller tjenester.

8.11 Miljø

Leverandøren skal sørge for at alle produkter og tjenester fremstilles på en måte som minimerer miljøbelastningen så mye som man med rimelighet kan gjøre.

8.12 Lønns og arbeidsvilkår

Leverandør skal sørge for at ansatte i egen organisasjon og ansatte hos eventuelle underleverandører ikke har dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av tariffavtaler, regulativ eller det som er normalt for vedkommende land og yrke.

Leverandør skal på forespørsel fra oppdragsgiver fremlegge dokumentasjon av lønns- og arbeidsvilkårene for ansatte som medvirker til å oppfylle kontrakten, både hos operatør og hos eventuelle underleverandører.

9 LEVERANDØRENS MISLIGHOLD

9.1 Mangler

9.1.1 Når mangel foreligger

Kontraktsobjektet har en mangel dersom det ikke er i samsvar med kravene i punkt 8.1.

9.1.2 Reklamasjon ved mangel

Dersom oppdragsgiveren ønsker å gjøre en mangel gjeldende, må han gi melding til leverandøren om mangelen innen rimelig tid etter at han oppdaget eller burde ha oppdaget den.

Reklamasjon må gjøres gjeldende iht. krav oppgitt i Bilag 1 Vedlegg A8. Reklamerer oppdragsgiveren etter oppgitte frister, kan ikke mangelen gjøres gjeldende. Dette gjelder ikke dersom leverandøren ved garanti eller annen kontrakt har påtatt seg ansvar for mangler i lengre tid.

Oppdragsgiveren kan uansett gjøre mangelen gjeldende dersom leverandøren har opptrådt grovt uaktsomt eller for øvrig i strid med redelighet og god tro.

9.1.3 Avhjelp ved mangel

Dersom mangel foreligger, kan oppdragsgiveren kreve at leverandøren retter mangelen (avhjelp). Avhjelp kan skje ved utbedring, omlevering eller tilleggslevering, eller på annen måte som sørger for at kontraktsobjektet får den etter kontrakten spesifiserte kvaliteten og at leveransen samlet sett skal fungere som forutsatt.

Leverandøren skal påbegynne arbeidet med å avhjelpe mangelen uten ugrunnet opphold. Arbeidet skal fullføres innen rimelig tid, eller, dersom partene har avtalt en frist for avhjelpen, innen denne fristen.

Dersom leverandøren ikke har avhjulpet mangelen innen de frister som gjelder etter denne bestemmelsen, eller dersom det etter forholdene ville være urimelig å kreve at oppdragsgiveren ventet på leverandørens avhjelp, skal leverandøren dekke de forsvarlige utgifter oppdragsgiveren har hatt ved avhjelp fra tredjepart. Slike utgifter kommer til fratrukk i eventuelt erstatningsbeløp for samme mislighold.

Selv om oppdragsgiveren ikke krever det, har leverandøren rett til, for egen regning, å foreta avhjelp, når dette kan skje uten urimelig forsinkelse og uten vesentlig ulempe for oppdragsgiveren eller usikkerhet når det gjelder tilbakebetaling fra leverandøren av utlegg som oppdragsgiveren har hatt.

Dersom leverandøren gir oppdragsgiveren melding om at han vil gi avhjelp innen en angitt tid, og oppdragsgiveren ikke svarer innen ti hverdager etter at han har mottatt meldingen, kan leverandøren gi avhjelp innen den tid som er angitt.

Leverandøren kan ikke hevde at han ikke har fått mulighet til å gi avhjelp dersom oppdragsgiveren har fått avhjulpet misligholdet, og det etter forholdene ville være urimelig å kreve at oppdragsgiveren ventet på leverandørens avhjelp.

9.1.4 Utbedring mot vederlag

Dersom oppdragsgiveren krever at leverandøren gir avhjelp, og leverandøren mener behovet for avhjelp ikke skyldes mangel som leverandøren svarer for, plikter leverandøren likevel å gi avhjelp etter reglene i punkt 9.1.3. For at leverandøren senere skal kunne gjøre gjeldende krav på vederlag for avhjelp, må han på forhånd ha levert et forpliktende pristilbud for avhjelpen til oppdragsgiveren.

Dersom leverandøren kan dokumentere at avhjelp er ytt for feil som leverandøren ikke er ansvarlig for, kan leverandøren kreve vederlag i henhold til det forpliktende pristilbudet.

9.1.5 *Prisavslag ved mangel*

Dersom avhjelp ikke blir gitt innen rimelig tid, eller dersom leverandøren ikke har lyktes med å avhjelpe en mangel, kan oppdragsgiveren kreve et forholdsmessig prisavslag.

9.1.6 *Heving ved funksjonsmangel*

Oppdragsgiveren kan heve kontrakten der funksjonsmangelen utgjør et vesentlig mislighold.

Oppdragsgiveren må gi melding til leverandøren om heving innen rimelig tid etter at han fikk eller burde ha fått kjennskap til funksjonsmangelen. Dette gjelder likevel ikke dersom leverandøren har opptrådt grovt uaktsomt eller i strid med redelighet og god tro.

9.1.7 *Heving ved rettsmangel*

Dersom det foreligger rettsmangler ved kontraktsobjektet, og dette ikke blir avhjulpet innen rimelig tid, kan oppdragsgiveren heve kontrakten.

9.2 **Forsinkelse**

9.2.1 *Når forsinkelse foreligger*

Forsinkelse foreligger dersom levering ikke skjer innen avtalt tid eller dersom leverandøren ikke overholder andre avtalte frister.

9.2.2 *Dagbot ved forsinkelse*

Ved forsinkelse begynner dagbot å løpe automatisk.

Dagboten utgjør 0,5 % av vederlaget eks. mva. for den delen av leveransen som påvirkes av forsinkelsen pr. hverdag forsinkelsen varer, begrenset til 60 hverdager.

Dersom dagboten ikke dekker oppdragsgiverens dokumenterte direkte tap som følge av forsinkelsen, kan oppdragsgiveren søke erstatning for det overskytende beløpet.

9.2.3 *Rett til å kreve oppfyllelse ved forsinkelse*

Oppdragsgiveren har rett til å fastholde kjøpet og kreve oppfyllelse.

9.2.4 *Heving ved forsinkelse*

Oppdragsgiveren kan heve et enkelt avrop dersom forsinkelse utgjør vesentlig mislighold, eller dersom forsinkelse varer ut over den avtalte dagbotperioden.

Oppdragsgiveren kan heve kontrakten dersom forsinkelse utgjør vesentlig mislighold.

9.3 **Brudd på varslingsplikt**

Dersom oppdragsgiveren ikke får slikt varsel som bestemt i punkt 8.9 innen rimelig tid etter at leverandøren fikk eller burde fått kjennskap til hindringen, kan oppdragsgiveren kreve erstattet

tap som kunne vært unngått om han hadde fått meldingen i tide.

9.4 **Dom for straffbare forhold**

Dersom leverandøren er eller blir rettskraftig dømt eller har vedtatt eller vedtar forelegg for følgende straffbare forhold, kan oppdragsgiveren heve kontrakten:

- a) deltakelse i en kriminell organisasjon
- b) korrupsjon
- c) bedrageri
- d) terrorhandlinger eller straffbare handlinger med forbindelse til terroraktivitet
- e) hvitvasking av penger eller finansiering av terrorisme
- f) barnearbeid og andre former for menneskehandel

9.5 **Konkurs, akkord e.l.**

Hvis det i forbindelse med leverandørens virksomhet åpnes gjeldsforhandlinger, akkord eller konkurs, eller annen form for kreditorstyring gjør seg gjeldende, eller leverandøren er under avvikling, har innstilt sin virksomhet eller befinner seg i tilsvarende prosess med hjemmel i nasjonale lover og forskrifter, har oppdragsgiveren rett til å heve kontrakten.

9.6 **Forventet mislighold**

9.6.1 *Når forventet mislighold foreligger*

Forventet mislighold foreligger der det etter kontraktsinngåelsen er klart på bakgrunn av leverandørens handlemåte eller en alvorlig svikt i hans kredittverdighet eller evne til å oppfylle at han ikke kommer til å oppfylle en vesentlig del av sine kontraktsforpliktelser.

9.6.2 *Tilbakeholdsrett ved forventet mislighold*

Der det foreligger forventet mislighold, har oppdragsgiveren rett til å innstille sin oppfyllelse og holde sine ytelser tilbake frem til leverandøren stiller betryggende sikkerhet for sin oppfyllelse.

Ved tilbakehold av ytelser grunnet forventet mislighold, må oppdragsgiveren straks gi melding til leverandøren om dette. Dersom ikke slik melding blir gitt, kan leverandøren kreve erstattet tap som kunne vært unngått dersom melding var gitt.

9.6.3 *Heving ved forventet mislighold*

Er det før tiden for oppfyllelse klart at det vil inntre mislighold fra leverandøren som vil gi oppdragsgiveren hevingsrett, kan oppdragsgiveren heve kontrakten allerede før tiden for oppfyllelse. Leverandøren kan avverge heving ved å stille betryggende sikkerhet for at hans forpliktelser vil oppfylles.

Dersom det er mulig, skal oppdragsgiveren varsle leverandøren slik at denne får mulighet til å stille sikkerhet for å unngå heving.

9.7 Brudd på regler om reklame, kundepleie m.v.

Brudd på reglene om reklame, kundepleie m.v., jf. punkt 8.10, anses som et vesentlig mislighold og innebærer at oppdragsgiveren kan heve kontrakten.

Ved heving etter denne bestemmelsen har ikke oppdragsgiveren noen økonomiske forpliktelser overfor leverandøren, og leverandøren bærer alle kostnader knyttet til hevingen. Oppdragsgiver skal likevel betale for de ytelser som allerede er levert.

9.8 Dekningskjøp ved heving som følge av leverandørens mislighold

Ved heving som følge av leverandørens mislighold eller forventede mislighold har oppdragsgiveren rett til å foreta dekningskjøp på rimelig måte og innen rimelig tid etter hevingen. Oppdragsgiveren har da ved krav om erstatning krav på differansen mellom kontraktsprisen og prisen på dekningskjøpet, i tillegg til annen erstatning etter denne kontrakten.

9.9 Erstatning ved leverandørens kontraktsbrudd

Oppdragsgiveren kan kreve erstatning for det tap han lider som følge av leverandørens kontraktsbrudd, for så vidt leverandøren ikke godtgjør at kontraktsbruddet skyldes suspensjonsgrunner som nevnt i punkt 13 eller forhold på oppdragsgiverens side.

Erstatningen skal dekke oppdragsgiverens direkte tap. Tap som skyldes merarbeid anses som direkte tap.

Eventuelt påløpte dagbøter kommer til fradrag i erstatningen for samme mislighold. Prisavslag er kompensasjon for redusert verdi av det leverte, og kommer i tillegg til eventuell erstatning.

Indirekte tap, jf. lov av 13. mai 1988 nr. 27 om kjøp § 67 andre ledd, dekkes ikke.

Erstatningen er begrenset til summen av det samlede vederlaget etter kontrakten eksklusive merverdiavgift.

Har leverandøren opptrådt grovt uaktsomt eller for øvrig i strid med redelighet og god tro, gjelder ikke de erstatningsbegrensninger som fremkommer av avsnitt 4 og 5 i dette punkt 9.9.

9.10 Tilbakehold av betaling

Har oppdragsgiveren krav som følge av leverandørens mislighold, kan oppdragsgiveren holde tilbake så mye av kjøpesummen som kravet knyttet til misligholdet synes å utgjøre av det samlede vederlaget. Forsinkelsesrenter skal ikke påløpe for tilbakeholdt beløp, så lenge tilbakeholdelsen ikke er klart urimelig.

10 OPPDRAGSGIVERENS PLIKTER

10.1 Undersøkelsesplikt

Oppdragsgiveren plikter etter levering, så snart han etter forholdene har mulighet til det, å undersøke kontraktsobjektet slik god skikk tilsier.

10.2 Betaling

Oppdragsgiveren plikter å gjennomføre betalingen som avtalt.

10.3 Medvirkning

Oppdragsgiveren skal yte slik medvirkning som er rimelig å vente av ham for at leverandøren skal kunne oppfylle sine kontraktsforpliktelser, samt overta kontraktsobjektet.

10.4 Klarhet overfor leverandøren

Oppdragsgiveren er ansvarlig for å ha gitt uttrykk for formålet med kjøpet og sine krav og behov overfor leverandøren på en slik måte at leverandøren har et tilstrekkelig klart grunnlag for sine kontraktsforpliktelser.

10.5 Varslingsplikt

Hindres oppdragsgiveren i å oppfylle sine forpliktelser til rett tid, skal han uten ugrunnet opphold gi melding til leverandøren om hindringen og dens virkning på muligheten til å oppfylle.

11 OPPDRAGSGIVERENS MISLIGHOLD

11.1 Forsinket betaling

11.1.1 Forsinkelsesrente

Ved forsinket betaling som skyldes forhold innenfor oppdragsgiverens kontroll kan leverandøren kreve forsinkelsesrenter i henhold til lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling mv.

11.1.2 Heving ved forsinket betaling

Leverandøren kan heve kontrakten ved forsinket betaling, dersom oppdragsgiverens mislighold er vesentlig.

Oppdragsgiverens betalingsmislighold er vesentlig der oppdragsgiveren ikke har betalt innen 30 dager etter forfall, og der den forsinkede betalingen utgjør en vesentlig del av de totale betalingsforpliktelser etter kontrakten.

11.2 Manglende medvirkning

Leverandøren kan heve kontrakten når oppdragsgiveren ikke medvirker til kjøp etter punkt 10.3, dersom misligholdet er vesentlig.

Dersom leverandøren ønsker å heve kontrakten grunnet manglende medvirkning, må han gi oppdragsgiveren melding om dette innen rimelig tid etter at leverandøren fikk eller burde fått kjennskap til misligholdet. Meldingen må inneholde rimelig frist for oppdragsgiveren til å oppfylle sin medvirkningsplikt. Dette gjelder likevel ikke dersom oppdragsgiveren har opptrådt grovt uaktsomt eller i strid med redelighet og god tro.

11.3 Brudd på varslingsplikt

Dersom leverandøren ikke får slikt varsel som bestemt i punkt 10.5 innen rimelig tid etter at oppdragsgiveren fikk eller burde fått kjennskap til hindringen, kan leverandøren kreve erstattet tap som kunne vært unngått om han hadde fått meldingen i tide.

11.4 Forventet mislighold

11.4.1 Når forventet mislighold foreligger

Forventet mislighold foreligger der det etter kontraktsinngåelsen er klart på bakgrunn av oppdragsgiverens handlemåte eller en alvorlig svikt i hans kredittverdighet eller evne til å oppfylle at han ikke kommer til å oppfylle en vesentlig del av sine kontraktsforpliktelser.

11.4.2 Heving ved forventet mislighold

Er det før tiden for oppfyllelse klart at det vil inntre mislighold fra oppdragsgiveren som vil gi leverandøren hevingsrett, kan leverandøren heve kontrakten allerede før tiden for oppfyllelse. Oppdragsgiveren kan avverge heving ved å stille betryggende sikkerhet for at hans forpliktelser vil oppfylles.

Dersom det er mulig, skal leverandøren varsle oppdragsgiveren slik at denne får mulighet til å stille sikkerhet for å unngå heving.

11.5 Rett til å kreve oppfyllelse ved oppdragsgiverens mislighold

Leverandøren kan fastholde kjøpet og kreve at oppdragsgiveren betaler kontraktssummen. Dette gjelder likevel ikke så lenge betalingen hindres av stans i samferdselen eller betalingsformidlingen eller annet forhold som gir grunnlag for force majeure, jf. punkt 13.

Dersom kontraktsobjektet ennå ikke er levert, taper leverandøren sin rett til å kreve oppfyllelse dersom han ikke fremmer kravet innen rimelig tid.

11.6 Erstatning som følge av oppdragsgiverens mislighold

Leverandøren kan kreve erstatning for det tap han lider som følge av oppdragsgiverens mislighold, for så vidt oppdragsgiveren ikke godtgjør at misligholdet skyldes suspensjonsgrunner som nevnt i punkt 13 eller forhold som ellers ikke kan tilskrives oppdragsgiveren.

Erstatningen skal dekke leverandørens direkte tap.

Indirekte tap, jf. lov av 13. mai 1988 nr. 27 om kjøp § 67 andre ledd, dekkes ikke.

Erstatningen er begrenset til summen av det samlede vederlaget etter kontrakten eksklusiv merverdiavgift.

Har oppdragsgiver opptrådt grovt uaktsomt eller for øvrig i strid med redelighet og god tro, gjelder ikke de erstatningsbegrensninger som fremkommer av avsnitt 3 og 4 i dette punkt 11.6.

11.7 Tilbakehold av ytelser

Leverandøren kan ikke holde tilbake ytelser som følge av oppdragsgiverens mislighold eller som følge av forventet mislighold. Dette gjelder likevel ikke dersom misligholdet eller det forventede misligholdet er vesentlig.

Har leverandøren allerede sendt kontraktsobjektet, og det deretter viser seg at det foreligger forventet vesentlig mislighold, kan leverandøren hindre at kontraktsobjektet blir overlevert oppdragsgiveren. Det samme gjelder om oppdragsgiveren har mottatt transportdokument.

Ved tilbakehold av ytelser grunnet forventet vesentlig mislighold, må leverandøren straks gi melding til oppdragsgiveren om dette. Dersom ikke slik melding blir gitt, kan oppdragsgiveren kreve erstattet tap som kunne vært unngått dersom melding var gitt.

12 FELLES REGLER OM HEVINGSOPPGJØR

Ved heving opphører oppdragsgiverens rett til å gjøre avrop på kontrakten.

Hvis leverandøren krever det, skal ytelser som er levert av ham leveres tilbake eller slettes eller makuleres på forsvarlig måte etter hevingen. Leverandøren skal dekke kostnaden ved dette. Leverandørene kan ikke kreve tilbakelevert ytelser som er tatt i bruk, forbrukt, videresolgt eller for øvrig ikke naturlig lar seg tilbakelevere.

Ved heving kan oppdragsgiveren kreve tilbakebetalt det som er betalt. Oppdragsgiver kan ikke kreve tilbakebetaling for ytelser som ikke er mangelfulle eller som er tatt i bruk. Ved heving som følge av leverandørens mislighold kan oppdragsgiver i tillegg kreve forsinkelsesrenter fra det eller de tidspunkt betaling er skjedd.

Oppdragsgiveren har, inntil alternativ løsning er funnet som erstatning for det leverte, rett til å utnytte leveransen som avtalt.

Leverandøren har krav på vederlag tilsvarende verdien av eventuell nytte oppdragsgiveren har hatt av det leverte før heving eller senere. I tillegg kommer eventuelle krav på forsinkelsesrente og erstatning for tap som ikke er ment å dekkes av vederlaget.

Ved heving som følge av oppdragsgiverens mislighold kan leverandøren stille krav om sikkerhet for sitt krav på vederlag for bruken.

13 SUSPENSJONSREGLER (FORCE MAJEURE)

Skulle det inntreffe en ekstraordinær situasjon som ligger utenfor partenes kontroll, som gjør det umulig å oppfylle plikter etter denne avtalen, og som etter norsk rett må regnes som force majeure, skal motparten varsles om dette så raskt som mulig. Den rammede parts forpliktelser suspenderes så lenge den ekstraordinære situasjonen varer. Den annen parts motytelse suspenderes i samme tidsrom.

Motparten kan i force majeure-situasjoner bare avslutte avtalen med den rammede parts

samtykke, eller hvis situasjonen varer eller antas å ville vare lenger enn 90 (nitti) kalenderdager, regnet fra det tidspunkt situasjonen inntreffer, og da bare med 15 (femten) kalenderdagers varsel. Hver av partene dekker sine egne kostnader knyttet til avslutning av avtaleforholdet. Kunden betaler avtalt pris for den del av leveransen som var kontraktsmessig levert før avtalen ble avsluttet. Partene kan ikke rette andre krav mot hverandre som følge av avslutning av avtalen etter denne bestemmelse.

I forbindelse med force majeure-situasjoner har partene gjensidig informasjonsplikt overfor hverandre om alle forhold som må antas å være av betydning for den annen part. Slik informasjon skal gis så raskt som mulig.

14 OVERFØRING AV RETTIGHETER OG PLIKTER

Leverandøren har ikke rett til å overdra sine rettigheter og forpliktelser etter Kontrakten uten at Oppdragsgiver på forhånd har gitt skriftlig samtykke. Samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn.

Oppdragsgiver har rett til å overdra sine rettigheter og forpliktelser etter Kontrakten. Blant annet kan endringer i det offentlige organisering og ansvarsforhold innenfor samferdsel og kollektivtrafikk medføre at et annet selskap eller organisasjon trer inn i Oppdragsgivers rolle som part i denne Kontrakt.

Dokumenter, dataprogrammer og/eller annet relevant materiale som Oppdragsgiver har stilt til rådighet for Leverandøren, samt alle kopier av samme, skal være Oppdragsgivers eiendom. Leverandøren skal ikke bruke slike dokumenter, dataprogrammer og/eller annet relevant materiale for andre formål enn Leveransen, og skal levere alle disse tilbake til Oppdragsgiver ved avtalens avslutning, med mindre annet avtales mellom Oppdragsgiver og Leverandøren.

Eiendomsrett, bruksrett, opphavsrett og andre relevante materielle og immaterielle rettigheter til alt grunnlagsmateriale utarbeidet av Leverandøren og som Leverandøren var i besittelse av før inngåelse av avtalen eller den enkelte bestilling, skal være Leverandørens eiendom. Det samme gjelder kopier av det samme. Oppdragsgiver har imidlertid rett til å bruke slikt materiale i forbindelse med drift, vedlikehold, reparasjon og modifikasjon av resultatet av Leveransen, samt til utdanning og egen bruk. Oppdragsgiver har rett til å kopiere nødvendig dokumentasjon til eget bruk.

Leverandøren kan ikke påta seg nye oppdrag som bygger direkte på resultatene utarbeidet i henhold til kontrakten uten Oppdragsgivers skriftlige forhåndssamtykke. Leverandøren har imidlertid rett til å bruke resultater av generell art i sin egen virksomhet, med mindre annet avtales mellom Oppdragsgiver og Leverandøren.

Leverandøren har mulighet for å inngå en lisensavtale med Oppdragsgiver for øvrig produksjon og salg.

15 ENDRING

Endringer av kontrakten skal være skriftlige, og de må være undertegnet av en bemyndiget representant fra hver av partene.

16 OPPHØR AV KONTRAKT

Ved avslutning av kontraktsforholdet, uavhengig av årsak, plikter leverandøren å bidra til smidig overgang til en eventuell ny leverandør. Dette gjelder ikke dersom kontrakten er hevet som følge av oppdragsgivers mislighold eller forventede mislighold av kontrakten.

Eventuelle avrop som er gjort eller leveranser som er påbegynt før utløpet av kontraktsforholdet skal gjennomføres selv om leveringsdatoen faller på en dato etter utløpet av kontraktsperioden.

17 TAUSHETSPLIKT

Informasjon som partene blir kjent med i forbindelse med kontrakten og gjennomføringen av kontrakten skal behandles konfidensielt, og ikke gjøres tilgjengelig for utenforstående uten samtykke fra den annen part.

Taushetsplikt etter denne bestemmelsen er ikke til hinder for utlevering av informasjon som kreves fremlagt i henhold til lov eller forskrift, herunder offentlighet og innsynsrett som følger av lov 19. mai 2006 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova). Om mulig skal den annen part varsles før slik informasjon gis.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at opplysningene brukes når ingen berettiget interesse tilsier at de holdes hemmelig, for eksempel når de er alminnelig kjent eller alminnelig tilgjengelig andre steder.

Partene skal ta nødvendige forholdsregler for å sikre at uvedkommende ikke får innsyn i eller kan bli kjent med taushetsbelagt informasjon.

Taushetsplikten gjelder partenes ansatte, underleverandører og tredjeparter som handler på partenes vegne i forbindelse med gjennomføring av kontrakten. Partene kan bare overføre taushetsbelagt informasjon til slike underleverandører og tredjeparter i den utstrekning dette er nødvendig for gjennomføring av kontrakten, forutsatt at disse pålegges plikt til konfidensialitet tilsvarende dette punktet.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at partene kan utnytte erfaring og kompetanse som opparbeides i forbindelse med gjennomføringen av Kontrakten.

Taushetsplikten gjelder også etter at kontrakten er opphørt. Ansatte eller andre som fratrer sin tjeneste hos en av partene skal pålegges taushetsplikt om forhold som nevnt ovenfor også etter fratredelsen.

18 MØTER

Dersom en part finner det nødvendig, kan parten med minst tre hverdagers varsel innkalle til møte med den annen part for å drøfte kontraktsforholdet og måten kontraktsforholdet blir gjennomført på. Den andre parten har plikt til å delta på slike møter for egen regning.

19 TVISTER

19.1 Rettsvalg og verneting

Partenes rettigheter og plikter etter denne kontrakten tolkes og utfylles i sin helhet etter norsk rett. Oppdragsgiverens alminnelige verneting er verneting for alle tvister under denne kontrakten.

19.2 Forhandlinger

Dersom det oppstår en tvist om partenes rettigheter og plikter under eller i tilknytning til denne kontrakten, skal tvisten søkes løst gjennom forhandlinger.

19.3 Domstols- eller voldgiftsbehandling

Fører forhandlingene ikke frem innen avtalt tid, eller innen fire uker etter første forhandlingsmøte dersom ikke noe annet er avtalt, skal tvisten avgjøres av de ordinære domstoler.

Partene kan alternativt felles avtale å få tvisten avgjort med endelig virkning ved voldgift i Norge etter normalreglene i lov av 14. mai 2004 nr. 25 om voldgift.